



Foto: Ard Jongsma

Udstillinger & arrangementer

AALBORG HISTORISKE MUSEUM

På Aalborg Historiske Museum var der lagt op til et år med mange spændende arrangementer. Nogle få nåede at blive afholdt, inden coronaepidemien for alvor brød ud, mens andre måtte aflyses eller holdes på alternativ vis.

Lørdag 1. februar lagde museet hus til en ny type arrangement i samarbejde med 1000Fryd og Studenterhuset: en plademesse med salg af mere eller mindre sjældne vinylplader. Det var et meget velbesøgt arrangement, og det trak folk til, som ikke normalt kommer på museet.

To uger senere, den 15. februar, åbnede den nye udstilling Oprør i Nordjylland. Mere end 500 gæster mødte op på åbningsdagen, og udstillingen var ganske velbesøgt i de tre uger, der gik, inden forårets store nedlukning satte en midlertidig stopper for dens succes. Udstillingen skulle samtidig have været startskuddet til en række forskellige oprørsaktiviteter, men de måtte desværre alle aflyses. Museet nåede dog at afvikle en vinterferie i oprørsregnet. Her kunne museumsgæsterne blandt andet lave sine egne oprørsbadges, male protestskilte på pap eller give sine meninger til kende på oprørsvæggen. De mindste kunne følge udstillingens særlige børnespor og få udstedt sit eget oprørspas, når opgaverne var løst.

2020 var jubilæumsår for både den tyske besættelse i 1940 og befrielsen fra samme i 1945. I den forbindelse var flere arrangementer i støbeskeen, men alle måtte de desværre aflyses pga. coronaepidemien. Rundvisninger, byvandring og et arrangement, hvor man kunne smage på rationeringsmad, blev derfor ikke til noget. I stedet blev hjemmesiden www.nordmus.dk og Facebook brugt til at formidle interessante fortællinger fra besættelsen, op-

skrifter på ølkage og andet rationeringsmad, og der blev lavet en gå-selv besættelsesbyvandring.

Forskellige børnearrangementer i sommerferien, efterårsferien og op til jul måtte desværre også droppes, men der har dog været mulighed for selv at tage på opgaveløb på museet.

Lørdag 29. august var det dog muligt at afholde den årlige knipledag, hvor Helen Toft Pedersen sammen med sine elever fremviste kniplinger og underviste interesserede museumsgæster i, hvordan man knipler.

På grund af de mange restriktioner i forbindelse med corona-epidemien var der i det meste af 2020 begrænsninger på, hvor mange der måtte være i hvert udstillingslokale, og det var derfor næsten umuligt at gennemføre rundvisninger på Aalborg Historiske Museum. Til gengæld satte museet alle sejl til med hensyn til byvandring. Der blev afholdt i alt 95 offentlige byvandring – 15 mere end i 2019 – fordelt på 11 forskellige temaer. Flere var gamle kendinge, mens andre var nyskabelser til 2020-sæsonen. I oktober lanceredes fx i samarbejde med Aalborg Arrest den ny byvandring Forbrydelse og straf. Den blev et stort tilløbsstykke, især et par specialudgaver i uge 42, der endte i arresten med foredrag af institutionschef Birgitta Sloth Christiansen, var populære. Forbrydelse og straf er derfor også på plakaten i 2021.

Årets dramatiske formidlingshøjdepunkt var de ekstra uhyggelige allehelgensbyvandring, som var tilrettelagt sammen med rollespilsforeningen TRoA. Byvandringerne var udsolgt på rekordtid, men inden de nåede at blive afholdt, kom en skærpelse af forsamlingsforbuddet, der bevirkede, at man højst måtte være

Foto: Lars Horn



10 personer sammen. I stedet for at holde otte byvandring for-
delt på to dage som oprindeligt planlagt, blev der derfor afholdt
i alt 22 byvandring på to aftener, hvor deltagerantallet på hver
byvandring var ni gæster.

Rollespillere fra TRoA havde gemt sig rundt om i byen, og un-
dervejs på byvandring jog de en skræk i livet på de mange eventyr-
lystne publikummer. Medlemmerne af TRoA var klædt ud, så de
matchede de grufulde fortællinger, der blev fortalt de forskellige
steder, og der var således både bødler, pestofre, spøgelsesmunke og
sågar en enkelt varulv med på byvandringerne. Alt taget i betragt-
ning var de en stor succes, og de små grupper gav den fordel, at
der var bedre mulighed for at snakke sammen undervejs.

Besøgstallet for Aalborg Historiske Museum var i 2020 på
18.722 mod 19.425 i 2019. Tallet er naturligvis påvirket af, at
museerne grundet coronaepidemien har været lukket i længere
perioder, men det var heldigvis muligt at holde åbent i højsæ-
sonen. Da danskerne i år holdt ferie i Danmark, og fordi der
var halv pris på entrébilletten hele sommeren, var juli måneds
besøgstal næsten dobbelt så højt i 2020 som i 2019. Der var i juli
tale om en stigning fra 1.519 til 2.967 gæster.

APOTEKERSAMLINGEN OG DET NYE LAPIDARIUM

Næste alle rundvisninger og aktiviteter i Apotekersamlingen i
Jens Bangs Stenhus måtte på grund af coronaepidemien aflyses.
Det betød dog heldigvis ikke, at alting gik helt i stå, blandt andet
blev Lapidariet på loftet over Apotekersamlingen færdigindrettet.
Indvielsen måtte dog flere gange udskydes på grund af forsam-
lingsforbuddet. Det nye lapidarium rummer en stor studiesam-
ling af gamle sandstensornamenter, der i årenes løb er blevet ned-
taget fra husets facader ved de mange restaureringer. Derudover
fortæller udstillingen på det imponerende spidsloft også stenhu-
sets lange historie. Med udgangspunkt i nye illustrationer kan
man blive klogere på husets opførelse og skiftende udseende og
funktion gennem snart 400 år.

Ligesom Apotekersamlingen vil udstillingen i lapidariet være
tilgængelig for publikum ved rundvisninger. Desuden er der ud-
viklet en ny byvandring om Jens Bangs Aalborg – Købmændenes
Aalborg – som ender i det nye lapidarium på pakloftet i storkøb-
mandens imponerende stenhus.





Foto: TV2 Nord.

Sidst på året havde Jens Bangs Stenhus besøg af de to spøgelsesjægere Nicolai og Mikkel fra TV2 Nords meget set serie *Er der nogen?*. Her søger de efter spøgelser i alle slags huse, hvor den slags lyssky skabninger kunne tænkes at befinde sig. Og hvor er det mere oplagt at lede efter genfærd end i et snart 400 år gammelt hus, hvor apotekerfruerne ofte overlevede en eller flere ægtemænd, og hvor skabene var fulde af gift?

Efter en grundig introduktion og en rigtig god snak til kameraet om tidligere tiders medicin, både det der virkede, og det som gjorde mere skade end gavn, gik Mikkel og Nicolai på spøgelsesjagt i buldermørke med infrarøde kameraer både i Apotekersamlingen og i Lapidariet på spidsloftet. Det lykkedes dem at skræmme hinanden godt og grundigt, og efter jagten var de også overbeviste om, at huset emmer af signaler – især fra de mange syge og ulykkelige, som gennem århundreder har søgt hjælp hos apotekeren.

Programserien, som placerer sig i det spændende krydsfelt mellem seriøs historieformidling og ren underholdning, henviser sig frem for alt til teenagere med fantasien i behold og uro i blodet. En gruppe gæster som meget sjældent vender deres opmærksomhed i vores retning. Programmerne vises på TV2 Nord, men kan også streames på nettet. Alene på Youtube havde udsendelsen 30.000 visninger i løbet af blot 14 dage.

BOLDRUP MUSEUM

Den aften Danmark lukkede ned i marts 2020, blev der afholdt et ganske velbesøgt podekursus på Boldrup Museum. Men derefter blev stort set alle arrangementer på museet udskudt eller aflyst. Det gjaldt også alle arrangementerne i skoletjenesten. Så museet, der i foråret normalt genlyder af stemmerne fra masser af livlige skolebørn, blev pludselig meget stille.

Da eleverne efter nogle uger begyndte at vende tilbage til skolerne, skulle det meste af undervisningen foregå udenfor, og Boldrup Museum blev derfor hurtigt fyldt med klasser, der brugte museet som udendørs klasselokale. Elever og lærere var der enten på egen hånd eller sammen med museets naturvejleder, der pludselig fik travlt med formidling både på museet og ude på skolerne.

Boldrup Museums overordentlig børnevenlige husdyrbesætning, den skønne natur og de idylliske rammer var særdeles populære i et år med mange begrænsninger. Det gjaldt ikke kun blandt skoleklasser, for hele sommeren var museet flittigt besøgt af især børnefamilier, der holdt ferie i Danmark. Stort set hver nat var der sovende gæster i museets shelters. Aldrig har der været så mange glade gæster på det maleriske himmerlandske husmandssted.

I efteråret, hvor smittetrykket var forholdsvis lavt, var der også stor søgning til museet fra områdets skoler, og hovedparten af årets sidste arrangementer i skoletjenesten kunne gennemføres stort set i vanligt omfang.

Konklusionen er, at i et år med store konsekvenser for landets kulturinstitutioner blev Boldrup Museum i vid udstrækning positivt ramt – dog med den tilføjelse, at alle de store offentlige arrangementer, som fx honningslyngedagen, æble dagen samt fåredagen, hvor også det lille husmandssteds marker høstes, måtte aflyses.



CIRKUSMUSEET I ROLD

I vinteren 2019/2020 blev der på Cirkusmuseet arbejdet energisk med en kommende udstilling om Cirkus Schumann, så den kunne være klar til sæsonåbningen 2020. Cirkus Schumanns spændende historie blev undersøgt, og der blev lavet interviews med og indsamlet billeder samt genstande fra Katja og Benny Schumann, hvis forældre drev Cirkus Schumann fra 1930'erne til 1960'erne. Katja og Benny var ligeledes en del af cirkussets artistgruppe fra 1950'erne og frem. Resultatet er en udstilling, der fokuserer på Schumannfamiliens fænomenele evner som hestedressører og deres optrædener med vilde dyr. Det var oprindeligt meningen, at der skulle have været en officiel åbning af udstillingen i begyndelsen af maj, men den blev som mange andre arrangementer aflyst på grund af coronaepidemien. Det blev dog markeret med blandt andet en længere artikel med Katja Schumann i Nordjyske.

I forbindelse med den nye udstilling optrådte både Benny Schumann og Katja Schumann i september i Ridehuset ved Cirkusmuseet, hvor de gav de et fælles show for 100 publikummer. Benny viste sit speciale som klovn, mens Katja viste sit varemærke: hestedressur. Arrangementet blev en realitet med stor hjælp fra Cirkusmuseets Støtteforening, som blandt andet skaffede økonomisk støtte fra Jutlander Bank.

Katja Schumann rundede museets sæson af i efterårsferien med endnu et show – denne gang med en optræden med geder, en gås og hunde. Billetterne blev revet væk, og mange flere ville gerne have oplevet showet, som vi håber, kan gentages.



Cirkushusets støtteforening er altid en stor støtte og hjælp for museet. I 2020 har de blandt andet indsamlet fondsmidler til en træskulptur af August Miehe, som nu pryder museets indgang. August Miehe (1889-1936) var en meget kendt dansk cirkusklovn, der voksede op i og var en del af Cirkus Miehe. Foreningen plejer også at arrangere både fastelavnsfest og et julemarked på museet, men begge blev desværre aflyst på grund af coronaepidemien.

Nedlukningen i foråret 2020 betød, at skoletjenesten på Cirkusmuseet i løbet af ganske få dage fik ryddet kalenderen. Langt de fleste bookinger blev aflyst eller udsat, og da eleverne så småt igen begyndte i skole, var det kun få arrangementer på museet, der kunne gennemføres. Heldigvis blev smittetrykket i løbet af sommeren så lavt, at den årlige cirkussommerskole kunne afvikles. I uge 37 var museet derfor i fire dage fyldt med 30 glade børn fra skoler i Rebild og Mariagerfjord kommuner, som hver morgen mødte op og øvede sig på alle mulige artistrier. Det resulterede i traditionen tro i en flot afsluttende forestilling i det gamle ridehus ved museet.



GRÅBRØDREKLOSTER MUSEET

Gråbrødrekloster Museet var meget påvirket af coronanedlukningerne i løbet af året, og med undtagelse af et par få rundvisninger, blev der ikke gennemført arrangementer i det underjordiske klostermuseum.

Til gengæld havde museet mange besøgende i de perioder, hvor der var mulighed for at holde åbent. Det skyldes i høj grad, at museet i 2020 fik installeret et nyt betalingssystem. Det er nu blevet muligt at betale med kort i betalingsautomaten ved elevatoren, der fører ned til museet. Mønter er efterhånden sjældne blandt folk, og det har i de senere år vist sig, at det ikke er mange, der går rundt med en 20'er eller 10'er i pungen. Muligheden for at betale entrébillet med betalingskort er derfor helt sikkert til glæde ikke alene for museets danske og udenlandske gæster, men også for de butiksdrevende i nærområdet, som ikke længere skal agere vekselkontor for museets gæster.



HADSUND EGNSSAMLING, HAVNØ MØLLE OG MØLLEHISTORISK SAMLING

Hadsund Egnssamling var i 2020 vært for tre arrangementer: Et foredrag i januar måned om tyende på landet med lokale eksempler, et foredrag i oktober om Sven Schou og Havnø Mølle i et samarbejde med Kunstetagerne i Hobro samt et foredrag i november om Stinesminde Teglværk. De tre foredrag var alle velbesøgte, og museet håber i de kommende år at kunne byde på flere foredrag på Hadsund Egnssamling.

Der blev også afholdt byvandring i Hadsund i løbet af sommeren. Her fortalte historien om Hadsunds forvandling fra et lille færgested i middelalderen til en ladeplads i 1854 og senere til en lille industriby i 1900-tallet. Turen gik fra det tidligere Hadsund Hotel, hvor også den gamle færge engang lagde til, over saft- og marmeladefabrikant Hornbechs hjem og tidligere fabrik og videre til forfatteren Hans Kirks barndomshjem.

Hadsund Museumsforening og Lokalhistorisk Arkiv brugte i vinteren 2019/2020 mange kræfter på at udarbejde en udstilling om besættelsen i Hadsund for at markere 80 års dagen for besættelsen 9. april. Udstillingen skulle have været suppleret med foredrag på museet. Desværre måtte både udstilling og foredrag aflyses på grund af coronasituationen, men foreningen og arkivet håber at kunne gennemføre programmet i 2021.

I tæt samarbejde med Havnø Møllelaug og Havnø Møllens Venner afholder Nordjyllands Historiske Museum hvert år mølledag i juni og høstdag i september. Møllelauget hjælper normalt også museet ved at bemane Havnø Mølle hver onsdag i hele sommersæsonen. Desværre måtte møllen holde sine døre lukkede i 2020 på grund af coronasituationen.

Det betød dog ikke, at Havnø Møllelaug holdt fri. De tog til møllen i små grupper og gjorde rent og foretog det løbende vedligehold på den gamle dame, som de kalder møllen. Kamme og stokke blev smurt, kiler og møtrikker blev tjekket og meget mere. Damen skal passes – corona eller ej. Lauget holder heller ikke vinterfri, for her stormsikrer de møllen og drejer vingerne, når vejr og vind er i det hjørne. Museets håndværkere malede desuden møllens vinduer i 2020.



HALS MUSEET

Mange danskere valgte at udforske de danske museer i dette usædvanlige år, og det medførte blandt andet, at Hals Museums besøgstal i juli måned var rekordhøjt. I juli 2019 besøgte 1.525 gæster museet, mens der i 2020 kom ikke mindre end 2.646 i samme måned.

Hals Museum var dog ikke kun positivt påvirket af coronasituationen, og en del planlagte aktiviteter blev aflyst – deriblandt et børnehavearrangement ved påsketid, en soldaterdag for børn i sommerferien og en mørkevandring på Hals Skanse i efterårsferien. Et foredrag om besættelsestiden i Hals med museumsinspektør Thor Bæch Pedersen blev ligeledes aflyst.



HOBRO MUSEUM

Hobros historie blev i 2020 bragt ud i gadebilledet med byvandring i sommermånederne. De tog blandt andet tilhørerne med på en gåtur gennem Adelgade, hvor man hørte om den bevarede middelalderlige gadestruktur. Derefter fik deltagerne fortællinger om byens fabrikker, de altødelæggende storbrande i begyndelsen af 1800-tallet og om kirken. Alt sammen var det med til at tegne et billede af Hobro op til og under industrialiseringen, hvor byen udviklede sig til en driftig lille købstad. Byvandringerne vender tilbage i 2021 i en ny version, hvor fokus er på ildspåsættelse, dobbeltmord og dødsstraf i 1800-tallets Hobro.



LINDHOLM HØJE MUSEET

Lindholm Høje Museet er et af de udstillingssteder under Nordjyllands Historiske Museum, som i løbet af 2020 har været påvirket mest af coronaepidemien. De næsten tre måneders nedlukning i foråret 2020 betød en kraftig nedgang i besøgstallet og manglende indtægter fra entré og butik. Museet har normalt mange udenlandske turister, som kommer til Aalborg med krydstogtskibe, men det satte coronaen en brat stopper for, og ikke et eneste af de 45 krydstogtskibe, der skulle have anløbet havnen i Aalborg, kom forbi. Det normalt meget internationalt sammensatte publikum på Lindholm Høje Museet var derfor i 2020 stort set reduceret til at bestå af danskere, tyskerne, hollænderne og nordmændene.



Før nedlukningen af samfundet i marts blev der heldigvis afviklet en dejlig og normal vinterferie. Tirsdag 18. februar åbnede således en mindre udstilling med fund fra udgravningen af jernaldergravpladsen (ca. år 200-550 e.Kr.) ved Vaarst sydøst for Aalborg. Her kunne man blandt andet se det fantastiske intakte glasbæger af Snartemo-typen samt flere flotte smykker, romerske sølvmonter og andre metalgenstande fundet under metal-detektering af markoverfladen. Mange lokale gæster viste stor interesse for udstillingen.

I forbindelse med vinterferien udgravede konservator Nanna Braunschweig fra Bevaringscenter Nord og arkæolog Rasmus Gregersen en stor jordklump – et såkaldt præparat – hjemtaget fra udgravningen i Vaarst. En del gæster fulgte spændt med, da der blev fritlagt en prægtige guldring fra en af de fornemste grave i Vaarst.

Sommerferien bød blandt andet på sommerskolen I jernalder-folkets fodspor, som var henvendt til børn i alderen 9-15 år. Forløbet bestod af to dage, hvor børnene oplevede både gravpladsen og museet ved Lindholm Høje og fulgte arkæologernes arbejde ved fornævnte Vaarst-udgravning sydøst for Aalborg. På museet var der aktiviteter, hvor børnene fik mulighed for at støbe Thors hamre i tin samt skyde med bue og pil, og på Vaarst-udgravningen var børnene arkæologer for en dag, hvor de kom helt tæt på arkæologernes arbejde. De fik blandt andet mulighed for at prøve at gå med metaldetektor og solde jorden fra udgravningen.

I efterårsferien havde museet besøg af frivillige fra vikingegruppen Lindholm Høje, der demonstrerede vikingehåndværk og -håndarbejde i form af blandt andet pilefremstilling, læderarbejde, brikvævning for et interesseret publikum. Børnene kunne prøve kræfter med nålebinding og tinstøbning.

LYSTFARTØJSMUSEET

Lystfartøjsmuseet ligger på Hobro Havn, hvor det har til huse i et af de gamle pakhuse. Havnen gemmer på en fin fortælling om en lille, men velbevaret og stadig aktiv havn, og den historie vil Lystfartøjsmuseet fokusere mere på i de kommende år med forskellige formidlingstiltag. Det blev indledt i sommeren 2020 med særlige havnerundvisninger. De tog publikum med på en tidsrejse til etableringen af den første primitive havn i 1834, uddybninger af sejlrenden med muddermaskiner i 1800-tallet, og havnens forvandling til en moderne industrihavn sidst i 1800-tallet. På rundvisningerne fik man også efterkrigstidens historie med pakhuse, gasværk, kuloplageringsplads, skibsværft og meget andet. De tiltrak dog kun et mindre antal publikummer, men museet tror på, at emnet har potentiale, og de vender tilbage i 2021 i en revideret udgave.

Hvert år i efterårsferien er der Økologisk Marked i Det Røde Pakhus, og Lystfartøjsmuseet havde derfor inviteret en lystfisker til at dissekere fisk på museet og fortælle om deres anatomi for børn. Markedet blev dog aflyst på grund af coronasituationen, og derfor aflyste museet også sit arrangement.

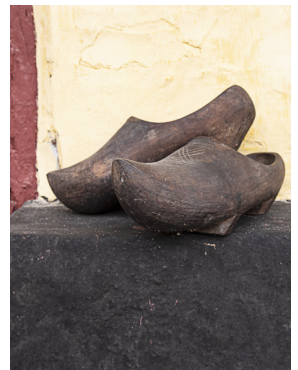
Støtteforeningen for Lystfartøjsmuseet ydede inden sæsonåbningen i 2020 et stort arbejde på museet, hvor de fjernede det noget bedagede toilet og installerede samt finansierede et flot, nyt toilet. Der blev lagt mange timer i projektet, som har optimeret museets faciliteter.



MARIAGER MUSEUM

Aktiviteterne på Mariager Museum var som alt andet i årets løb præget af coronasituationen. Det traditionelle sommermarked på gårdspladsen ved den gamle købmandsgård blev aflyst. Det samme gjorde julemarkedet i november samt flere andre aktiviteter. Samlet set var besøgstallet på 1.428 mere end en halvering i forhold til 2019, hvilket taler sit tydelige sprog.

2020 blev samtidig sidste år, hvor Mariager Museum var en del af Nordjyllands Historiske Museum. Slots- og Kulturstyrelsen foretager løbende kvalitetsvurderinger af de statslige og statsanerkendte museers virke, og gennemgangen resulterer i en rapport, hvor styrelsen kommer med anbefalinger til det enkelte museums videre arbejde. Styrelsen vurderede i 2018 Nordjyl-



lands Historiske Museum og anbefalede, at museet reducerede antallet af sine mange udstillingssteder – i anbefalingen indgik også, at museet med fordel kunne undersøge muligheden for at udskille Mariager Museum, da stedet ikke levede op til moderne museumsstandarder. Nordjyllands Historiske Museum indledte derfor allerede i 2019 en dialog med Mariager Museumsforening og Mariagerfjord Kommune om muligheden for udskillelse af museet til foreningen, som var interesserede i at overtage museet. Efterfølgende blev en overdragelsesaftale bekræftet og vedtaget af Mariagerfjord Kommune.

En udskillelse, som det kaldes i museumssprog, er ledsaget af en museumsfaglig gennemgang af alle de mange genstande – således også på Mariager Museum og i magasinerne. Der skulle blandt andet tages stilling til hvilke genstande, der tilhørte Nordjyllands Historiske Museum, men som kunne udskilles til Mariager Museumsforening. Der befandt sig en lang række genstande fra Mariager Museum på Nordjyllands Historiske Museums magasin, som man havde bragt dertil for nogle år siden, fordi de stod under ringe opbevaringsforhold i en bygning ved Mariager Museum. De mange genstande blev rensat i sommeren 2020 og kommer efterfølgende retur til Mariager Museum i løbet af foråret 2021. Hertil kom en mindre gruppe særligt udvalgte genstande, som Nordjyllands Historiske Museum beholder i sin samling, men som udlånes til foreningen, og som dermed forbliver på Mariager Museum.

Slots- og Kulturstyrelsen godkendte sidst på året 2020 ansøgningen om udskillelse af de mange genstande til Mariager Museumsforening, og pr. 1. januar 2021 var Mariager Museum således ikke længere en del af Nordjyllands Historiske Museum. Det er glædeligt, at Nordjyllands Historiske Museum kunne følge anbefalingen fra Slots- og Kulturstyrelsen, samtidig med at Mariager by stadig har et fint museum.

REGAN VEST

Arbejdet med at realisere Koldkrigsmuseet REGAN Vest og klargøring af selve bunkeren til publikum kom endnu et godt stykke tættere på målet i løbet af 2020.

REGAN Vest (Regeringsanlæg Vestdanmark) er en 5.500 m² stor atomsikker bunker, der i al hemmelighed blev opført i 1960'erne under Den Kolde Krig med det formål at huse regering og regent i tilfælde af en atomkrig. Bunkeren blev fredet

i 2014 og står med alt originalt interiør intakt. Når den i 2022 åbner for publikum, vil der kun være adgang via guidede rundvisninger, og derfor skal der ved siden af bunkeren opføres en velkomst- og udstillingsbygning med moderne publikumsfaciliteter, udstillinger og læringscenter.

På et pressemøde 9. januar 2020 på Comwell Rebild Bakker kunne Nordjyllands Historiske Museum offentliggøre vinderen af arkitektkonkurrencen i forbindelse med den nye udstillingsbygning. Det bliver AART architects, der sammen med et team bestående af udstillingsarkitekterne Thøgersen & Stouby, landskabsarkitekterne SLA samt rådgivende ingeniørfirma NIRAS skal stå i spidsen for arbejdet med at realisere planerne for velkomst- og udstillingsbygningen til Koldkrigsmuseet REGAN Vest.

Det var en enig dommerkomité, der pegede på teamet, som med sit forslag har formået at skabe en løsning, hvor den eksisterende bunker og den tilhørende maskinmesterbolig sammen med det unikke naturområde og den nye bygning fremstår som en naturlig helhed. Den nye udstillingsbygning etableres som fire delvist nedgravede bokse, der let skjult bag en skovtykning gradvist toner frem for den besøgende. Begrundelsen for valget af netop dette forslag er blandt andet, at flowet både mellem de fire bokse – og mellem samtlige dele af Koldkrigsmuseet REGAN Vest – er løst både logisk og enkelt, og at det vil give publikum en spændende totaloplevelse.

Arbejdet med restaurering af selve bunkeren fortsatte ufortrødent i 2020. Alt inventar blev nedpakket og noget kørt på magasin, mens håndværkerne huserede i anlægget. Her skulle der blandt andet etableres nyt el-, varslings- og ventilationssystemer



Foto: Arkitekterne AART

samt evakueringshejs. Alt sammen aktiviteter, som bevirkede, at rundvisninger for sponsorer ikke kunne gennemføres i samme omfang som tidligere. Derfor besøgte kun 404 personer anlægget i løbet af året. Til gengæld var der stor søgning til de to foredrag om henholdsvis Venstrefløjen under Den Kolde Krig og Warszawa-pagtens planer for Danmark under Den Kolde Krig, som tidligere medlem af Folketinget Frank Aaen (EL) og museumsdirektør ved Langelandsfortet Peer Henrik Hansen leverede på Comwell Rebild Bakker.

Nordjyllands Historiske Museum måtte i 2020 atter kæmpe for at opnå de nødvendige bevillinger på Folketingets finanslov. Til bestyrelsens og de ansattes store tilfredshed var der fra de nordjyske folketingspolitikere en klar opbakning til en fortsættelse af driftsbevillingen på 2,6 mio. kr. årligt. Det lykkedes at få REGAN Vest på finansloven, desværre blev det i denne omgang kun for en toårig periode: 2021 og 2022.

VIKINGECENTER FYRKAT

Sæsonen 2020 blev på flere måder meget anderledes end tidligere år. Fyrkat åbnede først dørene 27. maj, hvilket er mere end en måned senere end sædvanligt. Der blev af gode grunde ikke afholdt vikingemarked ved borgområdet i juli eller vintersolhvervs-marked i december. Der kom heller ingen busser med gæster fra krydstogtskibene i Århus og Aalborg, som normalt udgør en stor del af de besøgende.

Til gengæld oplevede vi for første gang i Vikingegårdens historie, at køen til billetsalget strakte sig helt ud forbi flagstangen. Godt hjulpet på vej af statens tiltag med halvpris-billetter havde Fyrkat en forrygende sommersæson med masser af danske familier på besøg. Rigtig mange af dem fortalte, at de aldrig havde været på museum før, og de så samtidig ud til at nyde deres besøg. Heldigvis var der hjælp at hente fra Fyrkats mange frivillige vikinger, så gæsterne fik gode oplevelser i form af håndværksdemonstrationer, uldarbejde, bueskydning, pottemagerarbejde, lege og tinstøbning.

Ind imellem de forskellige perioder med nedlukning blev der afholdt konfirmandspil og forskellige undervisningsforløb samt håndværks- og håndarbejdsdage i efterårsferien. I uge 27 gennemførtes blandt andet Fyrkats populære aktiv-ferie-tilbud I stormandens tjeneste for børn fra Mariagerfjord og Rebild kommuner. I år i en lidt anden form uden tilberedning af vikinge-



mad samt en anderledes organisering af aktiviteterne, som i år var mere styrede og foregik i mindre grupper end sædvanligt. Efter et introduktionsforløb valgte børnene de følgende dage selv, om de ville følge huskarlen, husfruen eller krigeren i deres daglige gøremål. Således brugte nogle børn tid på snitteværkstedet og i smedjen sammen med huskarlene, mens andre samlede planter og farvede garn, spandt uld på håndten, vandt garn op og lavede spiralperler sammen med husfruerne, mens andre børn igen trænede vikingekamp og syede i læder sammen med krigerne. Alle børn var dog også med til at slå ild med flint og ildstål, forkulle hør, filte bolde, støbe tin, spille hnefatafl, sanke træ og brænde lerperler i bålet.

ØKONOMI OG MEDARBEJDERE

Ved Nordjyllands Historiske Museum var der i 2020 (2019) beskæftiget 122 (127) personer svarende til 67 (71) fuldtidsstillinger. I forhold til perioden før 2018 er det en betragtelig forøgelse af antal beskæftigede, hvilket primært skyldes øget aktivitet indenfor arkæologien og arbejdet med projektet REGAN

Vest. Langt flere end halvdelen af de ansatte ved museet er sæsonansatte, hvilket typisk er i stillinger som museumsværter og projektansatte arkæologer. Disse afskediges efter sæson eller endt projekt. Men heldigvis har museet en stor og trofast medarbejderskare, der har været ansat i en længere årrække – således er der stort set årligt medarbejdere, der kan fejre 25-årsjubilæum.

Museets bestyrelse bestod ultimo 2020 af: formand Per Lyngby (foreningsvalgt), næstformand Jørgen Pontoppidan (Mariagerfjord Kommune), Jørgen Skov Andersen (foreningsvalgt), Tage Christensen (foreningsvalgt), Anders Hind (foreningsvalgt), Kim Romdrup (medarbejderrepræsentant), Signe Stidsing Hansen (medarbejderrepræsentant), John G. Nielsen (Aalborg Kommune), Arne Schade (Aalborg Kommune), Søren Brunsholt Andersen (Aalborg Kommune), Thomas Høj (Mariagerfjord Kommune) og Gert Fischer (Rebild Kommune). Museets daglige ledelse varetages af museumsdirektør, ph.d. Lars Christian Nørbach.

Bestyrelsesformand Per Lyngby indtrådte 1. juli 2020 i stedet for Leif Sondrup, der ligeledes var foreningsvalgt repræsentant i bestyrelsen.

Nordjyllands Historiske Museum havde i 2020 (2019) indtægter på 51.703.917 kr. (52.623.390 kr.) og udgifter på 51.765.098 kr. (52.131.328 kr.), hvilket giver et merforbrug på 61.181 kr. mod ikke forbrugte midler på (492.063 kr.) i 2019. Merforbruget tages af museets reserver. 45 % af museets indtægter stammer fra kommuner og stat, mens resten kommer fra entré, salg i butikkerne, arkæologi, fonde og indtægtsdækket virksomhed.

Nøgletal 2020 (2019)

Aalborg Kommune	9.935.784 kr.	(9.622.682 kr.)
Mariagerfjord Kommune	4.220.000 kr.	(4.157.000 kr.)
Rebild Kommune	1.205.000 kr.	(1.205.000 kr.)
Staten ordinært	5.493.003 kr.	(5.424.826 kr.)
Staten REGAN Vest	2.600.000 kr.	(2.600.000 kr.)
Entré og Salgsindtægter	3.087.106 kr.	(3.872.688 kr.)
Fonde	616.800 kr.	(1.757.607 kr.)
Arkæologi	15.765.274 kr.	(13.186.597 kr.)
Indtægtsdækket virksomhed	825.166 kr.	(3.132.824 kr.)
REGAN Vest fra året før	1.500.351 kr.	(2.432.213 Kr.)
Sponsorer og lokaleleje	2.636.869 kr.	(2.426.088 kr.)
Formidling	798.684 kr.	(632.191 kr.)
Arkæologiprojekter	3.019.880 kr.	(2.173.675 kr.)